

STEVO ŽUFIĆ, DIREKTOR TVRTKE ADRIA BONUS, O KORIŠTENJU SREDSTAVA EUROPSKIH FONDOVA U ISTRI

Poduzetnicima izmiču milijuni bespovratnih eura

Zbog nedovoljne informiranosti, novac IPARD-a lani su dobila tri subjekta iz Istre, a moglo ga je dobiti 30, kaže Žufić

Piše **Mirjana VERMEZOVIĆ IVANOVIĆ**

Iako su hrvatskim poduzetnicima koji nude zanimljive projekte, osim različitih poticaja na lokalnoj i državnoj razini, na raspolaganju i bespovratna sredstva prepristupnih fondova, oni još uvijek nisu dovoljno informirani o mogućnosti korištenja tih bespovratnih sredstava. Nedavno je tvrtki Cerot za rekonstrukciju škole u Jakovicima u općini Tinjan odobreno više od pola milijuna kuna potpore, od čega čak 417,6 tisuća stiže iz prepristupnog fonda IPARD, a ostatak financira Republika Hrvatska. Priprema i prijava ovog projekta ostvarena je uz savjetničke usluge i tehničku pomoć porečke konzultantske tvrtke Adria Bonusa, koja je te poslove obavila uz podršku poduzeća Brdo iz Rovinja i Singrad iz Poreča. Adria Bonus se uz ostalo bavi educiranjem vezanim uz mogućnost korištenja sredstava europskih fondova i drugih sredstava EU-a u razvojnim projektima.

Stevo Žufić, direktor Adria Bonusa, tvrdi da su upravo zbog nedovoljne informiranosti, sredstva IPARD-a prošle i ove godine dobila svega tri subjekta iz Istarske županije, a moglo ih je dobiti, kaže, njih 30.

- Hrvatska u prepristupnoj fazi ima pravo koristiti sredstva IPA-e (instrument prepristupne pomoći) koji ima pet komponenti: Pomoć u tranziciji i jačanju institucija, Prekogračna suradnja, Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih potencijala, Ruralni razvoj (IPARD). Ukupno je u tim programima godišnje predviđeno oko 160 milijuna eura za cijelu Hrvatsku. Alokacija po županijama nije predviđena. Koliko će gdje ići, ovisi tko se, odakle i koliko javlja na natječaj. Zato je jako važno da se lokalno i regionalno što više educira i animira građane, poduzetnike, poljoprivrednike, obrtnike, institucije javnog sektora i druge da se javljaju na natječaj. Prema nekim informacijama iz medija, u nekim dijelovima Hrvatske koristi se više od 80 posto tih raspoloživih sredstava, kaže Žufić.

No, osim IPA-e, Hrvatska već sada ima pravo koristiti sredstva cijelog niza fondova koja nisu namijenjena samo Hrvatskoj ili državama u prepristupnoj fazi, nego su to fondovi za EU. Hrvatska ima pravo koristiti ta sredstva jer je s EU-om zaključila sporazume o korištenju sredstava tih fondova, za što plaća članarinu. To su veliki fondovi kao što su Culture, Media, Marco Polo, Progress, Cjeloživotno učenje, Europa za mlade, CIP, FP7 i slično. Iako su sredstva izuzetno visoka, i konkurencija je velika.

No, što mora učiniti poduzetnik koji želi kandidirati projekt? Koja ga procedura očekuje? Žufić veli da je postupak kompliciran, ali ne i nedostupan. Onaj tko ima projekt prije svega treba provjeriti iz kojeg se fonda može financirati. Nakon toga projekt treba pripremiti (do građevinske dozvole ukoliko se radi o izgradnji, priprema tehničke i druge dokumentacije, investicijske studije, elaborata zaštite prirode...). Nakon objave natječaja, uz projekt treba pripremiti još i prijavnu dokumentaciju i javiti se na natječaj. Sve prethodno može se obaviti u Adria Bonusu ili nekoj drugoj konzultantskoj tvrtki ili se pak klijent (investitor) usmjerava na ono što treba pripremiti da bi mogao prijaviti projekt na natječaj.

TEŠKO BEZ KONZULTANATA

Na pitanje tko je iz Istarske županije zatražio (i dobio) potporu fondova EU-a te o kojim se projektima radi, Žufić odgovara da novac traže gotovo sve strukture: fizičke osobe (npr. za ruralni turizam), poljoprivredna gospodarstva, obrtnici, poduzeća, općine i gradovi, druge javne institucije, udruge, kulturne i socijalne institucije jer su različiti fondovi namijenjeni različitim projektima.

- Našu pomoć u različitim oblicima dosad je zatražilo 10-ak općina, 15-ak fizičkih osoba i poduzetnika, 4-5 institucija iz područja kulture, obrazovanja, socijale, kao i 5-6 turističkih zajednica. Neki od tih subjekata prijavili su svoje projekte na natječaj, neki su u pripremi projekata, a neki u fazi definiranja svojih projekata i identifikacije fondova čija bi sredstva mogli

Stevo Žufić

Sredstva IPA-e za Hrvatsku

komponente	2011. *	2012. *
pomoć u tranziciji i jačanju institucija	39,9	40,9
prekogračna suradnja	16,5	16,9
regionalni razvoj	58,2	59,3
razvoj ljudskih potencijala	16,0	16,0
ruralni razvoj (IPARD)	26,5	27,3
ukupno	157,1	160,4

* u milijunima eura

zatražiti. Osim projekta preuređenja škole u Jakovicima u objekt ruralnog turizma s edukacijskim centrom, ove smo godine prijavili četiri općine za razvoj infrastrukture u okviru IPARD mjera 301. Ti su projekti u završnoj fazi odobrenja sredstava (općina Kaštelir-Labinci za kanalizaciju, Tinjan, Sv. Lovreč i Gračišće za asfaltiranje nerazvrstanih cesta). Radi se o oko dva milijuna eura nepovratnih sredstava koje će te općine vrlo vjerojatno dobiti jer je procedura pri kraju, kaže Žufić.

Nekoliko je općina prijavljeno i na raspisan poziv za korištenje sredstava Europske investicijske banke i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (EIB 3). Potpisano je pismo namjere o dodjeli oko 300.000 eura za projekt popločavanja prometnica u povijesnoj jezgri Pićna.

- Izvjesno je da smo našim uslugama pomogli "dolazak" oko 2,5 milijuna bespovratnih eura u Istru za različite projekte. Godina još nije gotova pa je za očekivati još neka sredstva za neke druge prijave. Trenutačno za prijavu

pripremamo četiri projekta fizičkih osoba za ruralni turizam, i to u Kapelici kraj Labina, Jukićima, Žbadaju i Benčanima. Prijava na natječaj bit će do 31. listopada, dokad je natječaj otvoren. Također pripremamo dva projekta za prijavu na natječaj prekograđne suradnje Jadran, i to jedan turistički projekt (Općina i TZ Tar-Vabriga) i jedan projekt iz područja socijalne skrbi. Teško je nabrojati koji su sve projekti u pripremi i koji su sve subjekti naši klijenti jer ih ima poprilično u različitim fazama suradnje, a

najveći je dio u fazi identifikacije i informativnoj fazi: kako pripremiti projekt i iz kojih bi se sredstava mogao financirati, objašnjava naš sugovornik.

Naglašava da u pripremi projekta i prijavi moraju sudjelovati stručne i osposobljene osobe. Svaki fond ima svoj pravilnik po kojem se priprema prijava projekta, vodič provedbe i dokumentacija koja se objavljuje u natječaju, koja je obično široka i zahtjevna. Većim dijelom cijela dokumentacija, upute, pravila i slično su na engleskom. Priprema pretpostavlja i javnu nabavu po pravilima EU-a koja se zove PRAG, pa je i taj dio posla zahtjevan. U Hrvatskoj je za svaki pojedini fond zaduženo neko ministarstvo ili neka druga Vladina organizacija ili ustanova, njih 15-ak. Uz njih, za prijavu u fondove nadležna su tijela Europske komisije.

ČEKAJU NAS 2 MILIJARDE EURA

Iako se radi o kompliciranoj proceduri, Žufić napominje da se isplati boriti za ta sredstva koja su bespovratna i uz to se broje u iznosima većim od stotina tisuća eura.

- Naglašavam da se sada radi o prepristupnoj fazi, no kada Hrvatska 2013. uđe u EU, već te godine financijski okvir kretat će se oko 800 milijuna eura, a idućih godina oko dvije milijarde eura. To je oko 10 puta više nego što nam je sada na raspolaganju. To su ogromna sredstva i ogromna je šansa Hrvatske da se sada dobro organizira (po svim linijama i svim nivoima) jer ako budemo iskoristili sva ta sredstva i tako radimo godinama (npr. za 10 godina moguće je dobiti 20 milijardi eura), Hrvatska može dobiti ogromnu financijsku i investicijsku infuziju koja će nam pomoći u izlasku iz krize i brzom razvoju, smatra Žufić.

Poduzetnik koji ne želi savjetodavne usluge neke specijalizirane tvrtke, privatnih konzultanata ili institucija javnog sektora može se i sam upustiti u avanturu prijave projekta. To može učiniti praćenjem Narodnih novina (gdje se objavljuju svi natječaji i pravilnici) ili web-stranica svih ministarstava i Vladinih institucija ili pak institucija EU-a koje su zadužene za fondove. No, to bi, veli Žufić, za pojedinca koji priprema vlastiti projekt bilo vrlo neracionalno i gotovo je nemoguće da bi netko na taj način mogao pripremiti i prijaviti svoj projekt za određena sredstva.